

Van 03 naar 04

Natuurlijk waren ze er ook dit jaar weer, de 'ups en downs', het 'lief en leed' en hoe we die tweeling verder noemen. Hun optreden op het podium van ons leven is onvoorspelbaar. Pas achteraf kan je alles vastleggen en dat heb ik voor wat de bijen betreft gedaan. Loopt u even mee?

16 januari: geweldige reinigingsvlucht; de eerste eitjes zullen nu wel worden gelegd, tempex tegen de zijwanden van de kasten vastgezet om warmteverlies tegen te gaan.

3 maart: eerste stuifmeelklompjes op de bodemla, kleur geel en oranje.

336 24 maart: veel eerder dan normaal de volken verenigd in verband met de voorjaarsdracht. Varroa bestreden met poedersuiker/knoflook en oliebehandeling.

1 april: eindelijk wat regen.

10 april: na enkele nachten met matige vorst in de vroege ochtend een sneeuwdek.

19 april: krentenboom open, bloei van paardebloem groeit naar maximum, bloei kruipwilg over hoogtepunt heen.

20 mei: De voorjaarsogst wilgenhoning was goed. Nu al bijna een maand geen fatsoenlijk voorjaarsweer. Zeer lange bloeiperiode van verfbrem in de duinen.

25 juni: koninginneteelt in drieramers opnieuw voor 100% geslaagd

10 juli: een drieramer met jonge koningin via verticale krantenmethode verenigd. Er was volop dracht en de bijen vlogen in de avond nog fanatiek. In de duinen een heerlijke zware geur van bloeiend geel walstro. Veel bloeiende kattenstaart.

7 augustus: aanhoudend droog en heet; de heide laat het afweten.

15 augustus: darrenslacht

30 september: klaar met afvoeren. Controlevolken thymovarbehandeling.

1 oktober: dat was schrikken, veel varroamijten op de bodemla.

En dan is het nu half december. Nog even dit, nog even dat. Snel iets afmaken dat je maandenlang voor je hebt uitgeschoven. Typisch iets voor de laatste dagen van de maand december. De jaarwisseling biedt ons de mogelijkheid met een schone lei te beginnen en dus grijpen we die kans. Voorafgaande aan de jaarwisseling het kerstfeest. Christelijke hoogtijdagen bij uitstek. In stad en land een zee van lichtjes. Als ondersteuning voor het weinige daglicht? Om meer glans te geven aan het midwinterfeest? Noem

het niet kitscherig of energieverpilling gekoppeld aan milieuvervuiling want je wordt afgebroken waar je bij staat. Vervolgens dus de jaarwisseling. Het jaar ijlt door je hoofd. Je schiet in de lach als je terugdenkt aan het verhaal van een bezoeker aan ons bijenmuseum op Terschelling. Zijn relaas. 'Een paar weken geleden maakte ik met mijn vrouw een fietstochtje vanuit ons vakantieadres. Onderweg zagen we een bord 'honing te koop'. Dat leek ons wel wat. De imker was in de tuin aan het werk. Toen hij ons zag zette hij z'n schop in de grond en toonde ons de honing. Op mijn vraag hoe de honing smaakte werd het dekseltje los geschroefd, verdween een groezelige vinger van de imker in de pot en kon ik gaan likken. Ik heb de lekkende vinger beleefd afgeslagen en we zijn snel verder gefietst'.

Een ander persoon vertelde met leedvermaak dat hij op een markt bij een imker fruithoning kon kopen uit de ...polder. Hij was er in het voorjaar met zijn volken naar toe gereisd. 'Nou gelooft u me, ik heb jarenlang in die polder gewoond en er groeien evenveel fruitbomen als in de Noordzee'. Hoe dacht u erover als we met elkaar een rubriek 'imkerpraktijken' starten?

Natuurlijk denk je ook terug aan de volle honingkamers van het lamsoor en aan de bijna lege van de heide. Maar het is niet alleen maar kommer en kwel. Eind augustus maakten we onder leiding van een medewerker van Staatsbosbeheer, een imkercollega, een excursie naar de Boschplaat aan de oostkant van het eiland. Er heeft daar de laatste jaren een explosieve uitbreiding plaats gevonden van het areaal zeeaster. De eerste bloempjes waren open. En dan gaat het bij imkers kriebelen. Snel de bijenbijbel van Schotman geraadpleegd. 'Zeeaster (Zulte) is een zeer goede drachtplant, komt evenwel slechts plaatselijk voor, maar is dan vaak massaal. In Zeeland heeft de honing een schorrenmaak, zij is amberkleurig'. Een aantal

imkers waagden de gok, hielden de langetermijn-verwachting van het weer goed in de gaten en lieten een paar volken op de Boschplaat staan tot ver in september. Ze werden niet teleurgesteld. Prachtig verzegelde honing in de broedkamer rond het broed-nest, maar ook nog in de honingkamer. De geur van de pas geslingerde honing hield niet over en deed aan zweetvoeten denken. Het verdween echter snel. Opvallend was de kleur, goudgeel en na kristalliseren bijna wit. Gelet op de kleur vragen we ons af welke poets de bijen ons hebben gebakken, want die had volgens Schotman en mijn eigen ervaring uit de jaren zestig amberkleurig moeten zijn. Zodra de uitslag van het pollenonderzoek bekend is hoort u het van me. We staan nu echt op de drempel van het nieuwe jaar. Het nieuwe jaar dat met knallend vuurwerk zal worden ingehaald. We zijn er klaar voor. Over twaalf maanden maken we opnieuw de balans op. Ik wens iedereen heel veel sterkte en een goed 2004.

Jawel, varroa

Ik neem het risico dat u Bijen geërgerd weglegt als ik over het bestrijden van de varroa begin, maar het moet toch even. Een aantal jaren geleden ben ik begonnen met een alternatieve bestrijding omdat ik geen sporen van de in gebruik zijnde chemicaliën in de honing wilde. Keukenpapier gedrenkt in olie een paar maal per jaar tussen de broedkamers en het bestrooien van de bijen met poedersuiker waaraan later knoflookpoeder werd toegevoegd. Alles in navolging van een aantal Amerikaanse imkers die deze vorm van bestrijding al een aantal jaren toepasten. Dit najaar heb ik bij drie van de vijf volken op 30 september een thymovar behandeling toegepast, het zijn mijn controle volken. De beide andere volken kregen alleen poedersuiker/knoflook. Op 1 oktober lagen onder de controlevolken veel meer dode mijten op de bodemla dan bij de andere twee volken. Hoewel de verleiding groot was heb ik de twee andere volken geen thymovar gegeven. De komende winter zal blijken hoe deze volken reageren op de zware varroadruk. Mijn experiment dateert van voor de komst van thymovar en nu wil ik ook weten of mijn huidige bestrijding afdoende is. Thymovar is echter een prima wapen om de varroa te bestrijden, laat u nu dus niet verleiden tot experimenteren. Elk voordeel heeft inderdaad zijn nadeel. Als u Thymovar gebruikt tijdens het afvoeren ontstaan er problemen. Er treedt bijensterfte op en het voer wordt mondjesmaat of in het geheel niet meer opgenomen. In BIJEN maart 2001: 78 vertelde ik dat in Canada pakketjes waren ontwikkeld met mierenzuur in gelatine. De gelatine wordt door de

bijen als voedsel opgenomen. Er wordt bericht dat de aanloopmoeilijkheden zijn opgelost. Het grote voordeel van dit nieuwe product 'Apicure' is dat het kant en klaar op de markt komt en je als imker niet meer met vloeibaar mierenzuur hebt te maken. Dat lijkt me een goed bericht om mee te eindigen.

Het weer in december

Voor het midden van het land geldt voor de periode 1971-2000 als normaal 44 uren zonneschijn, 77 millimeter neerslag en een gemiddelde maximumtemperatuur van 6.4°C.

Decembermaanden				
Jaar	Zon (uren)	Neerslag (mm)	Max.temp °C	
1998	N	N	++	
1999	N	++ (144)	+ (7,4)	
2000	+ (66)	N	+	
2001	+ (67)	N	- (5,8)	
2002	-	N	-	

337

Geraadpleegd

American Bee Journal 143(5): 367(2003) Formic Acid Gel
Schotman, Handboek der moderne bijenteelt: 306 Zeeaster
Ko Zoet, persoonlijke aantekeningen bijenjaar 2003.

advertentie

IMKERSHOP 'HET BIJENHUIS'

Een imker met verstand
wordt bij Het Bijenhuis vaste klant

Voor snelle bestelservice

tel 0317 422 733

fax 0317 424 180

e-mail bijenhuis@vbbn.nl

Grintweg 273

6704 AP Wageningen

online winkelen bij www.vbvn.nl